

Díky Danny!

Václav Striško - Vášjh

Zlatý Trapsavec 2001 kategorie Próza oldřavců

„Do háááje!“ procedil huhlavě skrz téměř sevřené rty Vostrej.

„Hm.“

„Jo.“

Nikomu se moc dodávat nechtělo. Jen Lála si usrkla z hrnku a tiše se zeptala: „Fakt.. se už neozval?“

Zakroutil jsem hlavou. Nejen mlha se dá krájet. Ticho taky. Notnou chvíli jsme ho jen tak porcovali, než vzal Vostrej do ruky kytaru a nad hladinu zatopenýho Žichovickýho lomu se do nočního ticha snesl první akord.

Nás bylo sedm romantiků netušících, že se všechno mění ...

Zvedl jsem se od ohně a přesunul se na pařez na břehu. Měsíc se pýřil ve svém zrcadle, hvězdy k němu obdivně vzhlížely a mě protivně štipaly oči.

...a stačilo pár okamžiků, patnáct let, to vlastně tolik není...

Kolik je to doopravdy let? Víc! Mnohem víc...

Poprvé jsme se poprali na pískovišti o bagr. To si nepamatuju, to znám z vyprávění jeho mámy. Vyhrál. Vždycky byl silnější. A odvážnější. Snadno mi pak ve třetí třídě natrh' ucho. Proč, to už se dnes neví. Ale ta bitka v šestce... ta důvod měla! Krásnej! Markéta...! Nechat se kvůli ní zmlátit - to byla skoro čest! Jasně že do kina šla odpoledne s ním. Ale věděla to! Konečně věděla, co jsem jí nedokázal říct ani napsat.

Pak už jsme se nervali. Ale společné zájmy nám zůstaly. Jen výsledky se lišily - podobně jako naše postavy. Na závodech turistáku jsem sice zručně azimut určoval a morseovku luštil já, protože Klety se občas šeredně seknul, ale na vítězství to stejně nikdy nebylo. Prostě proto, že by si Klety - kdyby to teda šlo - stihnul hravě v cíli vykourit cigáro, než jsem já dofuněl za ním. Jo cigára! Klety byl frajer! Bourák! Netajil to. Doma mu nadávali. Vě škole taky. I trenér na fotbale. Že ho vyhodí. Že ho nenechá hrát. Stejně hrál. Bodejť! Byl dobřej. Dával góly. A my vyhrávali. A „my“ jsem byl taky já! Já, kterej gól nikdy nedal a o balon spíš zakopával! Jenže tehdy se ještě hrálo pro radost. Trenér nás posílal hrát, i když tužil katastrofu... co na tom tenkrát sešlo?

Šli jsme i na stejnou školu. Nebavila nás ani jednoho. Ale něco tam začalo. Vlastně už kdysi v turistáku, ale tady to začalo bejt jiný. S klukama, co chodili

o ročník vejš. A s Lálou, co jezdila s nima. Alkazar. Mexiko. Amerika. Želva. Kanada. Tajemství štol. Koupání bez plavek. A taky vzdor v písních. Beatníci. Bourání kulís. A vlastní názor...

I když jsme těch fleků začali objevovat čím dál víc, na Ameriku jsme po vojně jeli hned jako první. Jen my dva. Lála byla vdaná a zrovna kojila. Ostatní jsme ani nehledali. Ta zpráva nás ranila. Oba. Seděli jsme u ohně a chvíli sprádali plány a chvíli vzpomínali. S Markétou šli tehdy na Vine-toua. Nadchlo ho to! Druhej den jsme šli spolu. A ještě ten večer v háji za tratí uzavřeli pokrevní přátelství. Vždycky byl silnější. Odvážnější. Já se jen škrábnul. Klety to vzal poctivě. Moc dobře mu to tehdy nesešili. V odlesku plamenů byla kousek nad zápěstím i po letech dost nehezka jízva zřetelně vidět. Nastalo ticho. Zírali jsme do žhnoucích uhlíků a byli chvíli každý sám. Ale spolu. Teď už jsme to věděli. Že se to tehdy za tou tratí povedlo. Že to platí.

...léta kráse nepřidaj' a nevyléčí naše ztuhlý klouby...

Jo, léta. Prohnala se nějak kolem. Zkraje jsme jim stačili a nezůstávali mládí nic dlužní. Poctivě jsme sponzorovali dráhy i hospody, počítali hvězdy i metry převýšení, nedokázali se nasytit východů slunce, beze slov zas a znovu zírali na skvostný představení toho samýho umělce na konci dne. Sjížděli jezy, šplhali po skalách a občas si plnili dávný i novější sny: tu se vznesli k nebi v balonu s nadšením dávných vzduchoplavců, tu opačným směrem s šíleným strachem, co bude, až se padák neotevře, jindy hleděli do hlubin Detifossu a kolenama do světa telegrafovali, jak si marně zkoušíme představit, co se tu asi děje na jaře, když taje sníh.

...zas jdeme známým údolím, tak jako v čase naší zašlý slávy...

Zkraje to přišlo docela nenápadně. Nejdřív se oženil Klety. Dva roky na to já - to už měl Klety holku doma a kluka na cestě. Vždycky byl rychlejší. Skóre jsem srovnal až za čtyři roky. Postupně jsme se zkoušeli vrátit. Na známý štreky, na známý fleky. Vlaků už nejezdilo tolik. Na řeky vtrhly cestovky. Na naší Americe se objevila turistická značka. Ale ještě byly místa, kam utýct'. A hory, na který se člověk musel škrábat po svejch. Času bylo málo, ale pořád jsme jezdili. Jenom už to bylo jiný. My byli jiný. Jinak jsme přemejšleli. Ale nevzdávali jsme to. A sprádali dál plány, že až děti vyrostou, všechno se zas vrátí. A ještě toho hodně nevěděli. Třeba to, že až se jednou vrátíme z vandru, najde Klety doma prázdněj byt. Svý tchýni do oka nikdy nepadl, to věděl dávno. Ale že to dojde až sem vážně nečekal. Živil své naděje do soudu, ale neměl nárok. Soudy tenkrát automaticky dávaly děti mámě. Vzalo ho to. Byl jsem s ním celou noc. Nad ránem byly

obě flašky do dna a my na dně. Klety si tam chudák pobyl dýl. Nemoh' bejt doma sám. Někej čas spal u nás. Pak na psychiatrii. Přijel hned, jak ho pustili. Že tu bejt nemůže. Že prodal byt a stěhuje se. Kam? Neptej se. Ozvu se, až se srovnám... .

...není přece vítr a kouř vzhůru stoupá...

Už se neozval. Obvolal jsem snad všechny realitky. Do novin dal inzertáty. Zkoušel to přes rádia. Stokrát se ptal lidí, co ho znali i znát mohli. Nechával vzkazy na kempech. Nic. Zmizel. Neozval se. Děti už odrostly a stará parta se dala zase dohromady. Ne - není to jako tenkrát. Nejsme už parta drsňáků. Jsme už zase jiní. Zase přemejšlíme jinak. Ale jezdíme. Všichni. Jenom ten Klety tady chybí.

...čas od času se podívá a řekne: je to dobrý, ještě hoří.

Kytara dohrála a já se vrátil k ohni, do jehož plamenů teď všichni jakoby nepřítomně hleděli.

„To je text, co?“ zkusil jsem zahnat další tichakrájení. „To bych chtěl umět - takhle to trefit. Jenom pár větama!“

„Jóó, to je právě to umění,“ chytil se Vostrej. „Proto von rozdává podpisy na koncertech, zatímco ty tak maximálně pětku těm vagabundům na nádraží. Che! Že prej mu ujel vlak! S báglem. A s dokladama! Ale Lála ho stejně dostala! Jak natáhl ruku, prej - pojd'te pane, já vám ten lístek koupím..! Nikam nešel! Páč nikam jet nechtěl. Jen sháněl prachy. Na chlast. A na cigára!“

Najednou byli všude! S neslyšným funěním táhli ty svý boudy po mejch nohách nahoru. Brázdili mi břicho. Lezli po zádech. Plazili se po krku. Jejich příbytky se klátivě houpaly ze strany na stranu. Pronikli až na obličej a i na něm zanechávali tu odporně slizkou stopu. Pár tykadel se mi zvědavě vztyčil proti oku... Brrr! Překonal jsem ten svírajej pocit a proti svý vůli se otřásal.

Z pod obočí jsem sledoval Lálu. Pořád jsem si nebyl jistej. Fakt neví? Nevypadá, že by hrála tyjátr... Jo, je to už spousta let. Hodně se toho změnilo. Hhm! - my sami nejvíc. Vždyť ani já jsem hned...

Pořád nevím, jak to říct. A jestli vůbec. Dá se to změnit? Ten zvyk? Zajetý koleje? A co když přece? Nemůžu se dočkat návratu! Ale... troufám si vůbec? Nikdy jsem nebyl ten silnější. Odvážnější.

„Dáš si?“ vytrhla mě Lála z myšlenek. Vděčně jsem se podíval na lahev s napnutým plachtovým a natáhl pro ni ruku. Skrz vlhký závoj v očích se zdála být tak nějak cizí... Ušmudlaná. Její příliš krátký rukáv se s natažením vykasal nezvykle vysoko...

Dal jsem si slib.

Do neděle!

Do neděle určitě najdu odvahu!

Odvahu říct jim, že jsem se tam vrátil. Že místo pětky jsem dal pade a pak přihodil skoro plnou krabičku cigaret. A že když jsem odcházel, zved' ten vágus oči a řek': „Díky Danny.“